

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МЕДИКО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО РОЗРОБКУ СИЛАБУСІВ
НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

«СХВАЛЕНО»

Рішенням вченої ради університету

« 31 » 10 20 19 р.
Протокол № 2

Миколаїв 20 19 р.

Положення про розробку силабусів навчальних дисциплін.

Передмова до Положення.

Перехід до єдиної європейської системи зарахування навчальних досягнень студентів визнаний більшістю країн світової спільноти, в тому числі і Україною, як механізм формування загальноєвропейського освітнього простору, що дозволить забезпечити міжнародне визнання національних освітніх програм, мобільність студентів і викладачів, підвищить якість освіти.

У зв'язку цим змінюється не лише основна нормативна база системи освіти України, але і формуються нові вимоги до навчального-методичного забезпечення освітнього процесу.

За умов кредитно-трансферної технології навчання кожен викладач Медико - Природничого Університету зобов'язаний спотворити комплекс принципово нової навчально-методичної документації, в тому числі СИЛАБУС — навчальну програму з дисципліни для студента. Вважаємо, що розробка навчально-методичного забезпечення з будь-якої дисципліни повинна починатися з силабусу.

СИЛАБУС — є стислим описом навчального курсу у закладі вищої освіти, частиною навчально- методичного комплексу, який містить основні характеристики дисципліни і має на житі допомогти студенту в організації його навчальної діяльності.

Зазначене Положення є узагальненням роботи викладачів Медико — Природничого Університету, сформоване з урахуванням нових нормативних документів та досвіду провідних зарубіжних закладів вищої освіти.

Це Положення є основою для розробки силабусів навчальних дисциплін та містить: перелік термінів і скорочень, зрозумілих для студентів та використовуваних викладачами для розробки силабусу; структуру силабусу; рекомендації щодо розробки кожної структурної частини; макет силабусу навчальної дисципліни.

1. Загальні Положення.

1.1. Це Положення є нормативним документом Медико — Природничого Університету.

- визначає систему розроблення , затвердження , реалізацію, моніторинг та перегляд СИЛАБУСІВ незалежно від форми навчання (очна, заочна) Медико — Природничого Університету;

- Положення розроблене відповідно до законів “Про освіту”, “Про вищу освіту”, “ Про наукову і науково-технічну діяльність”, “Про національну систему кваліфікації”, “Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюються підготовка здобувачів вищої освіти”. Положення про організацію освітнього процесу в МПУ та інших нормативних документів та Положень.

- ґрунтується на таких матеріалах:

Довідник користувача ECTS (ред. 2015р.), стандарти та рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти , методичні

рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, Національній освітній глосарій:вища освіта.

- ураховує досвід закладів вищої освіти у використанні рамок кваліфікацій і застосуванні принципів ECTS у академічній практиці;- призначене для педагогічних та науково-педагогічних працівників МПУ, здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня.

1.2. Визначення термінів та скорочень.

1. **академічний календар** - календар проведення навчальних та контрольних заходів, виробничих практик протягом навчального року із зазначенням днів відпочинку (канікул, свят);

2. **академічний період** - період теоретичного навчання, що визначено Медико — Природничим Університетом , як семестр;

3. **академічна мобільність** - це переміщення студентів або викладачів-дослідників для навчання чи проведення досліджень на певний академічний період, семестр або навчальний рік до іншого закладу вищої освіти з обов'язковим пере зарахуванням освоєних ОП у вигляді предметів або для продовження навчання в іншому Закладі вищої освіти;

4. **академічна свобода** - сукупність повноважень студентів (суб'єктів)освітнього процесу, що надаються їм для самостійного визначення змісту освіти з дисциплін (компонента за вибором) додаткових видів навчання та організації освітньої діяльності з метою створення умов для творчого розвитку студентів, викладачів й застосування інноваційних технологій та методів навчання;

5. **академічний рейтинг студента** — кількісний показник рівня оволодіння студентами навчальних програм, дисциплін, що складаються за результатами проміжної атестації ;

6. **академічний ступінь** — ступінь, що присуджується ЗВО студентам, які освоїли відповідні освітні програми, за результатами підсумкової атестації;

7. **академічна година** — час контактної роботи студента з викладачем за розкладом, на всіх видах навчальних занять (аудиторія, робота) або за окремо затвердженим графіком;

8. **підсумкова атестація студентів** - процедура , яка проводиться з метою визначення ступені освоєння ними обсягу навчальних дисциплін, передбачених державним загальнообов'язковим стандартом освіти;

9. **проміжна атестація студентів** — процедура , яка проводиться в період екзаменаційної сесії з метою оцінки якості освоєння студентами змісту частини або всього обсягу навчальної дисципліни після завершення її вивчення;

10. **самостійна робота** — робота за певним переліком тем, відведених на самостійне вивчення, забезпечених навчально- методичною літературою та рекомендаціями, контрольована у вигляді тестів, контрольних робіт, рефератів, звітів;

11. **стейкхолдери** — особи або групи осіб, що зацікавлені або мають вимоги до діяльності організації (устава, компанії), і тому можуть сприяти

або протидіяти рішенням, що приймає керівництво;

12. **навчальні досягнення** студентів — знання, вміння, навичку і компетенції студентів, придбані ними в процесі навчання та відображають досягнутий рівень розвитку особистості;

13. **контроль навчальних досягнень студентів** - перевірка рівня знань студентів різними формами контролю (поточний, рубіжний, підсумковий) і атестації, визначені самостійно закладом вищої освіти;

14. **поточний контроль студентів** — систематичні перевірки знань студентів відповідно до навчальної програми, що проводиться викладачем під час аудиторних і позааудиторних занять протягом академічного періоду;

15. **європейська система трансферу і накопичення кредитів (ECTS)** — спосіб зарахування залікових одиниць (кредитів) компонентам освітніх програм (дисциплін, курсів....) за допомогою яких здійснюється порівняння і перезарахування освоєних студентами навчальних дисциплін (з кредитами і оцінками) при зміні освітньої траєкторії, закладу вищої освіти і країни навчання;

16. **кваліфікаційний рівень** - структурна одиниця національної системи кваліфікацій, що визначається певною сукупністю компетентностей даного рівня;

17. **компетенція** — динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних, громадських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і к результатам навчання на певному рівні вищої освіти:

- **інтегральна компетенція** — узагальнений опис кваліфікаційного рівня, який виражає основні компетентнісні характеристики рівня щодо навчання та професійної діяльності;

- **загальні компетенції** - універсальні компетенції, що не залежать від предметної області, але важливі для соціальної діяльності здобувача в різних галузях та для його особистісного розвитку;

- **спеціальні (фахові, предметні) компетенції** — компетенції, що залежать від предметної області та є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю;

18. **комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни** — це навчально-методичний документ, складовими частинами якого є навчальний конспект або розширений план лекцій, плани практичних семінарських занять, завдання для самостійної роботи, питання (завдання) для поточного та підсумкового контролю знань, вмінь здобувачів;

19. **кредит** — уніфікована одиниця виміру обсягу навчальної роботи студента, викладача;

20. **кредитна технологія навчання** — навчання на основі вибору і самостійного планування студентом послідовності вивчення дисциплін, що проводиться в період проміжної атестації у вигляді іспиту, якщо

дисципліна вивчається протягом декількох академічних періодів, то підсумковий контроль може проводитись за частиною дисципліни, вивченої в даному академічному періоді;

21. **рубіжний контроль** — контроль наявних досягнень студентів по завершенні розділу однієї навчальної дисципліни;

22. **запис на навчальну дисципліну** — процедура попереднього запису студента на вивчення вибіркових навчальних дисциплін;

23. **бально-рейтингова система оцінки навчальних досягнень** — система оцінки рівня навчальних досягнень в балах, відповідних до визначеної міжнародною практикою з цифровим еквівалентом, що дозволяє встановити рейтинг студента;

24. **середній бал успішності** — середньозважена оцінка рівня навчальних досягнень студента за один навчальний рік за обраною ОП (відношення суми добутків кредитів на цифровий еквівалент балів оцінки проміжної атестації з дисциплін до загальної кількості кредитів за поточний період навчання);

25. **робочий навчальний план** — документ, що розробляється структурними підрозділами закладу вищої освіти затвердженого стандарту вищої освіти та навчального плану спеціальності;

26. **опис дисципліни** - короткий опис дисципліни складається з 5-8 речень, що включає в себе цілі, завдання і зміст дисципліни;

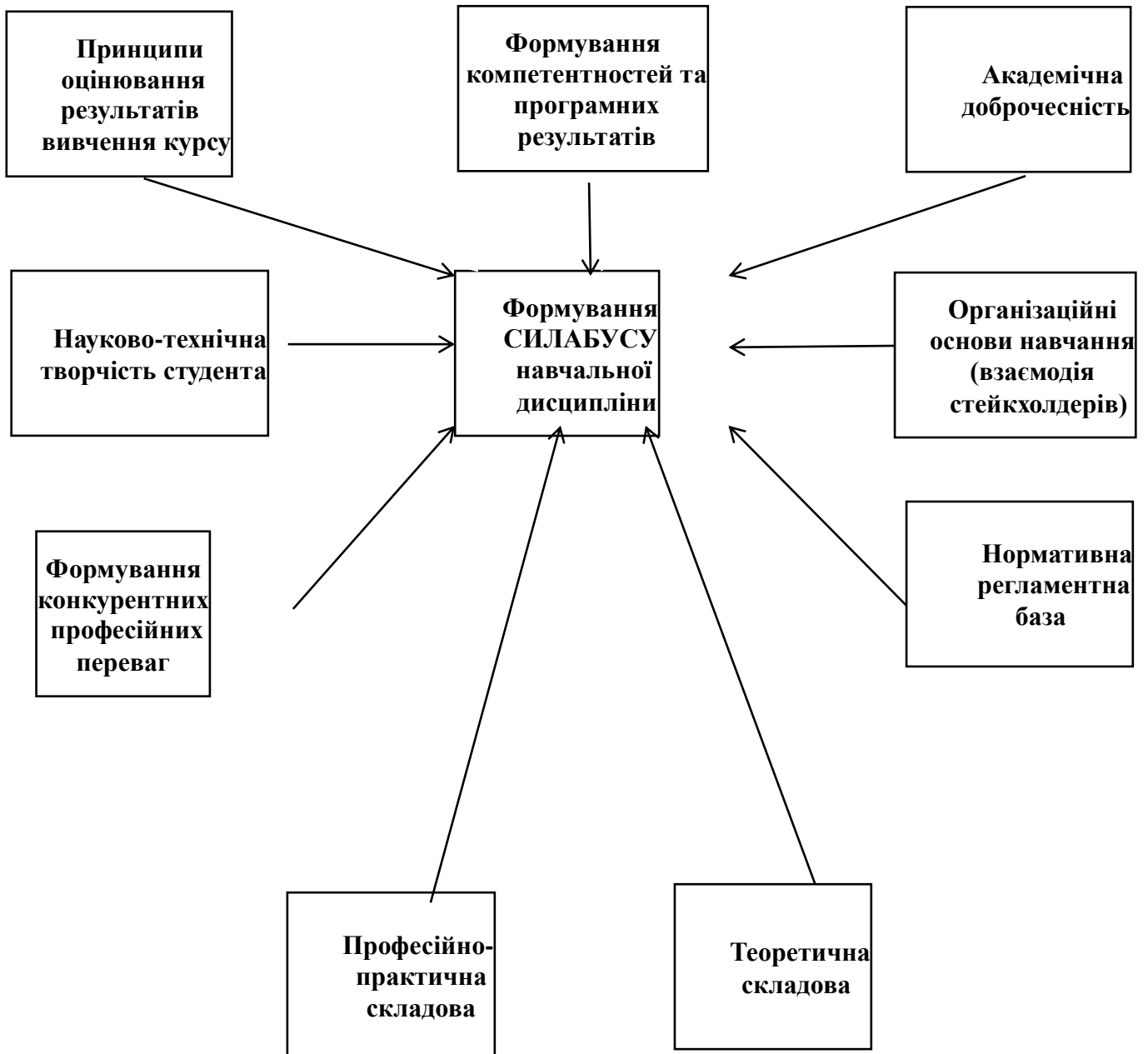
27. **пререквізити** — дисципліни, що містять знання, вміння і навички, необхідні для освоєння дисципліни, що вивчається;

28. **постреквізити** — дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, вміння та навички, що здобуваються після закінчення вивчення дисципліни;

29. **програма дисципліни** — навчальна програма, що включає в себе опис дисципліни, цілі і завдання дисципліни, короткий зміст, теми і тривалість їх вивчення, завдання до самостійної роботи, консультації (їх час), розклад перевірок знань студентів і список літератури.

2. Деталізована структура СИЛАБУСУ навчальної дисципліни.

СИЛАБУС, як узагальнення змісту навчальної дисципліни, повинен бути коротким і зрозумілим для студента, тому його будова має максимально відповідати на запитання студента про навчальну дисципліну і, водночас, відображати необхідні складові та їх взаємозв'язок. З цією метою СИЛАБУС розглядається в розрізі складових (таблиця 1):

3. Зміст структурних частин СИЛАБУСУ

Формування компетентностей та програмних результатів.

Майбутній фахівець має бути готовим увійти у виробничу сферу взаємозв'язків, впевнено почувати себе в професійному середовищі, а для цього необхідні сформовані професійні якості особистості і навички соціального і суто професійного спілкування.

Компетентнісний підхід орієнтується на кінцевий результат освітнього процесу, спрямовується на формування у майбутнього фахівця готовності ефективно використовувати потенційні можливості та зовнішні ресурси для досягнення поставленої мети .

При формуванні силабусу навчальної дисципліни використовуються діючі стандарти вищої освіти та сформовані на їх основі ОСВІТНІ (ОСВІТНЬО - ПРОФЕСІЙНІ) програми навчальних дисциплін.

Програмні результати навчання-сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих студентом у процесі вивчення дисципліни, які можна ідентифікувати , кількісно оцінити та виміряти.

Академічна доброчесність.

При формуванні силабусу навчальної дисципліни студент повинен знати, що її викладання ґрунтується на засадах академічної доброчесності -сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання або наукових досягнень. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнуті до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік) тощо.

- повторне проходження відповідного освітнього компонента, освітньої програми, відрахування із ЗВО, позбавлення наданих ЗВО пільг тощо.

Організація основи навчання студента (взаємодія стейкхолдерів)

Організаційні основи для студентів МПУ (взаємодія стейкхолдерів) включає:

1. нормативно-правову базу організації освітнього процесу;
2. графік навчального процесу;
3. академічний календар;
4. теоретичну складову навчання;
5. практичну складову навчання;

Навчальний час студента складається з певної кількості академічних годин

(одна академічна година-45хв.) навчальних днів, тижнів, семестрів, курсів. Тривалість семестру визначається навчальним планом, тривалість канікул не менш 8 тижнів.

Для студентів четвертого курсу, які поєднують навчання з працевлаштуванням за фахом, з науково-дослідною роботою, може встановлюватись вільне відвідування лекцій. В усіх інших випадках відвідування занять є обов'язковим. Ці та інші умови навчання є результатом взаємодії стейкхолдерів (зацікавлених сторін) та ґрунтуються нормативно-правовій базі організації навчального процесу в МПУ.

Нормативно — регламентна база навчання студента .

1. Законодавчі і нормативно-правова база, в тому числі державні стандарти;
2. Положення МПУ про Академічну доброчесність;
3. науково-методичне забезпечення;
4. навчальні програми з дисциплін;
5. програми практик;
6. підручники, навчальні посібники;
7. Завдання до семінарських, практичних робіт, самостійної роботи;
8. методичні матеріали щодо написання курсових робіт.

Теоретична складова.

Теоретична складова підготовки студента здійснюється у формах навчальних занять, виконання індивідуальних завдань, самостійної роботи , практичної підготовки, контрольних заходів.

Основними видами навчальних занять є: лекції, практичні, семінарські і консультації.

Підсумкові оцінки, отримані, отримані студентами за виконання всіх видів навчальних занять, можуть враховуватись при виставленні семестрової оцінки з даної навчальної дисципліни.

Студентоцентроване навчання — нова освітня парадигма, яка формулює навчання, основою якого є компетентнісний підхід як підхід до визначення результатів навчання , що базується на їх описі в термінах компетентностей.

Професійно-технічна складова.

В процесі проходження практик, студенти безпосередньо засвоюють визначену систему норм, правил, соціальних ролей та цінностей які в подальшому допоможуть їм реалізуватись в якості компетентних спеціалістів у сфері діяльності.

Організаційно-методичне забезпечення професійно-технічної підготовки студентів передбачає проведення цілеспрямованої системної роботи з молоддю

протягом всього терміну навчання. Організацію навчальної та виробничої практик на засадах діяльнісного підходу, забезпечення взаємозв'язку теоретичної і практичної підготовки студентів, системне формування мотиваційних установок щодо самостійної роботи в оволодінні студентами майбутнім фахом.(таблиця 2) .

Таблиця 2

Формування конкурентних професійних переваг

У СИЛУБУСІ варто зазначити, які саме отримані в процесі вивчення дисципліни студентом сприятимуть формуванню конкурентних професійних переваг на ринку праці. Зв'язок дисципліни з подальшим працевлаштуванням має бути чітким і зрозумілим для здобувача вищої освіти.

Науково- технічна творчість студента

Науково- технічна творчість студентів- один із методів формування компетенцій сучасного фахівця. Вона орієнтована на реалізацію важливих завдань у сфері підготовки фахівців:

- формування науково-професійного світогляду;
- глибоке розуміння обраної спеціальності;
- розвиток творчого мислення та індивідуальних здібностей студентів;
- підвищення рівня фахових знань;
- накопичення інтелектуального потенціалу.

Принципи оцінювання результатів вивчення курсу

1. **Принцип дієвості** полягає в тому, що перевірки і оцінка знань студентів має стимулювати студентів і викладачів до досягнень у навчальній роботі нових успіхів.

2. **Принцип систематичності** виражається у тому, що перевірки і оцінка має бути неперервним протягом усього процесу навчання, перевірка і оцінка знань проводиться у певній послідовності.

3. **Принцип індивідуальності** перевірки і оцінки знань означає, що викладач прагне глибокої і справедливої оцінки кожного студента, а не групи вцілому.

4. **Принцип диференціювання** полягає у визначенні кількісних і якісних різниць у знаннях, вміннях і навиках студентів та їх оцінці.

5. **Принцип об'єктивності** означає, що чесна окрема оцінка має бути об'єктивною, тобто відповідати засвоєним знанням. В іншому разі оцінка втрачає своє педагогічне значення і завдає шкоди навчальній роботі.

6. **Принципи єдності** вимог полягає у тому, що один і той самий рівень знань, вмінь і навиків має оцінюватись всіма викладачами однаково.

Формування СИЛАБУСУ навчальної дисципліни

Програма (силабус) навчальної дисципліни включає:

1. Загальну інформацію про викладача (лектора);
2. Назву навчальної дисципліни і кількість кредитів, що відводяться на її вивчення. Назву навчальної дисципліни слід вносити в силябус у точній відповідальності з навчальним планом спеціальності та освітньої програми. Код навчальної визначається відповідно до прийнятої єдиною системою кодування в робочому навчальному плані та освітньої програми. Кількість кредитів вказується відповідно навчального і робочого навчальних планів та освітньої програми;

3. Час і місце викладання дисципліни .

Час і місце (номер лекційної аудиторії) викладання навчальної дисципліни проводиться за розкладом. У розкладі в обов'язковому порядку зазначенні аудиторії заняття (лекції, практичні, семінарські консультації та інше). Самостійна робота є позааудиторною і проводиться за графіком, але в обов'язковому порядку вноситься в СИЛАБУС;

4. Перевірка і постреквізити навчальної дисципліни;

5. Характеристика навчальної дисципліни.

Характеристика навчальної дисципліни включає: визначення призначення дисципліни, описане в термінах компетенцій, цілі та завдання дисципліни, короткий зміст, план реалізації;

6. Призначення навчальної дисципліни.

Призначення навчальної дисципліни-визначення її місця в структурі професійної підготовки майбутніх фахівців. У СИЛАБУСІ необхідно відповісти на запитання: чому потрібно вивчати цю дисципліну, в ході отримання освіти. Які компетенції , програмні результати будуть набуті студентом по завершенні навчання з дисципліни?

7. Мета вивчення дисципліни.

Мета — це заздалегідь усвідомлений і плановий результат взаємодії викладача і студента, що формується в свідомості викладача у вигляді узагальнених уявлень відповідно до яких відбираються завдання і всі інші компоненти навчального процесу. Тому мета вивчення дисципліни є і має бути обов'язково системоутворюючим елементом, який відіграє вирішальну роль в організації й здійсненні всього процесу навчання.

Мету процесу рекомендується формувати так, щоб була можливість виміряти ступень її досягнення (навчати, виробити, сформувати .....).

8. Завдання вивчення дисципліни.

Завдання — це конкретне вираження мети, відповідь на запитання: з чим знайомить, чому навчить, які компетенції формує дисципліна. Формувати мету і завдання необхідно діагностично. Діагностично поставлену мету і завдання повинні описувати не абстрактні дії, а конкретні результати здобувачів вищої освіти (знати..., розуміти..., застосовувати..., і.т.п.).

9. Зміст навчальної дисципліни.

Зміст навчальної дисципліни-це система знань, умінь, навичок засвоєння яких дозволяє студенту набутти тих чи інших компетентностей для успішної професійної діяльності.

У СИЛАБУСІ зміст навчальної дисципліни неодмінно має відповідати логіці навчального процесу та системі професійно-практичної підготовки. Визначити зміст навчальної дисципліни у СИЛАБУСІ рекомендується в лаконічній формі, відображаючи більш привабливі для студента і важливі з точки зору професійно-практичної підготовки теми. За умов кредитної системи навчання змісту у силабусі навчальної дисципліни є орієнтовано основою для вибору викладача, а для вибіркових дисциплін-самої дисципліни і викладача. Засвоєння змісту навчальної дисципліни- це набуття студентами компетенцій, які мають бути сформовані в ході безпосередньої (аудиторні заняття) або

опосередкованої взаємодії з викладачем.(СРС , робота з літературою, програмний і мультимедійний супровід тощо).

У навчальному процесі МПУ результатом навчання є компетенції, знання, вміння, навички в рамках тієї чи іншої професії, розвиток творчої діяльності та відносин.

Компетенції — це практичне застосування знань, умінь, навичок, набутих в процесі навчання.

Уміння — це “знання в дії”, тобто володіння способами застосування знань на практиці.

Навички - це вміння , доведені до автоматизму внаслідок багаторазового повторення.

10. План вивчення дисципліни.

У плані вивчення дисципліни рекомендується формулювати теми з посиланням на зміст робочої програми навчальної дисципліни. Студенти в ході вивчення дисципліни очікують втілення того змісту, який було заявлено в СИЛАБУСІ та на основі якого зроблено вибір дисципліни. Тому рекомендується у плані вивчення дисципліни формулювати теми максимально наближених до тих, що планується реалізувати.

Формування тем у СИЛАБУСІ повинно не лише викликати інтерес студентів під час вибору дисципліни, але й мотивувати їх майбутню навчально-пізнавальну діяльність. План вивчення дисципліни рекомендується оформити у вигляді таблиці, де вказується номер тижня, назва теми, форми організації навчання і кількість годин, що відводиться на вивчення тієї чи іншої теми, а також короткий зміст (перелік)завдань для СРС, СРМ або РД (Таблиця 3).

Таблиця 3 План вивчення дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форма організації навчання та кількість годин	Завдання для самостійної роботи
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			

За умов кредитної системи навчання заняття повинні проводитись переважно у активній і творчій формах. У зв'язку з цим у МПУ пріоритетним є

проблемні і оглядові лекції, активні семінари, дискусії, кейс-завдання тренінги, заняття із застосуванням комп'ютерної та телекомунікаційної техніки тощо.

Методи навчання повинні істотно відрізнятись від "традиційних" методів. Це мають бути методи спрямовані на формування активного сприйняття індивідуальної інформації.

11. Самостійна робота студента.

Одне із завдань кредитного навчання полягає у розвитку здатності студентів до самоосвіти, тому СРС є основною формою організації навчання, що виражається і в співвідношенні аудиторної та самостійної роботи.

Робочим навчальним планам відведено від 1\3 до 2\3 загального обсягу навчального часу студента для самостійної роботи. Самостійна робота студента забезпечується наявністю відповідних підручників, навчальних та методичних посібників, текстів лекцій викладачів та власними конспектами. Зміст самостійної роботи (СР) студента визначається навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами і завданнями викладача.

12. Список літератури.

У списку літератури рекомендується використовувати літературу обов'язкового і додаткового вивчення.

Бажано, щоб джерела обов'язкового навчання відповідали таким вимогам: змісту робочої навчальної програми, вимогам навчальної дисципліни.

До додаткової літератури рекомендується включати 3-5 найменувань найбільш значущих джерел, що доповнюють зміст обов'язкової літератури.

Контроль і оцінки результатів навчання

За умов кредитної технології навчання контроль успішності здобувачів вищої освіти з кожної навчальної дисципліни поділяється на поточний, проміжний і підсумкову атестацію.

Поточний контроль успішності — це перевірка знань студентів, що проводиться викладачами на поточних заняттях відповідно до розкладу та до робочої навчальної програми дисципліни.

Метод поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння теоретичного навчального матеріалу, вміння студентом використовувати теоретичні знання при вирішенні практичних завдань тощо. Можливості поточного контролю: мотивація, навчання, стимулювання навчально-пізнавальної діяльності, диференційований підхід до студентів, індивідуалізація навчання. У робочій навчальній програмі дисципліни та в СИЛАБУСІ, конкретно визначаються методи поточного контролю:

- усний контроль (в ході опитування, бесіди, доповіді, повідомлення на задану тему та ін.);
- письмовий контроль (контроль, робота та реферат, викладання матеріалу в письмовій формі на задану тему);
- комбінований контроль;
- практичний контроль (в ході практичних робіт, в ході всіх видів практик);
- спостереження, як метод контролю;
- тестовий контроль;

- лабораторний контроль.

Підсумковий контроль у МПУ здійснюється у вигляді "КРОК-Б"

та складання комплексних державних іспитів, відповідно до освітніх програм, навчальних планів, академічного календаря і затверджених робочих програм з дисциплін.

Форма і порядок проведення підсумкового контролю з кожної навчальної дисципліни (іспити), визначається в місячний термін з початку академічного періоду рішенням Вченої ради. Це може бути усний іспит, письмовий іспит, іспит у формі тестування тощо.

На цьому етапі підводиться підсумок вивчення дисципліни, визначаються можливості переходу студента до наступного етапу навчання. Контроль пов'язаний з оцінкою знань, умінь, навичок.

Оцінки знань- це процес порівняння отриманих студентами компетенцій, описаними в навчальній програмі.

Мета оцінки - стимулювання навчально-пізнавальної діяльності студентів.

Основні вимоги до оцінки: об'єктивність, гласність, якісність, всебічність, значимість. Оцінка навчальних досягнень студентів за всіма видами контролю- поточний контроль успішності і проміжна атестація-здійснюється за національною шкалою ECTS.

Рівень досягнень навчальних студентом визначається підсумковою оцінкою, що формується з оцінки рейтингу — допуску і оцінки проміжної атестації.

Рейтинг допуску складається з оцінки поточного контролю успішності студента та оцінки рубіжного контролю (як правило, за академічний період проводиться два рубіжних контролю). Оцінка поточного контролю успішності включає поточні оцінки (отримані в ході аудиторних занять).

Оцінки за результатами поточного і рубіжного контролю виставляє викладач, який проводить навчальні заняття. Викладач проводить всі види поточного і рубіжного контролю і виводить відповідну оцінку поточної успішності студентів (середня арифметичне оцінок поточного і рубіжного контролів). При цьому навчальні досягнення студентів оцінюються за 100-бальною шкалою. Підсумкова оцінка з дисципліни включає оцінки поточної успішності і підсумкового контролю (екзаменаційної оцінки). Частки оцінки поточної успішності становить 70% у підсумковій оцінці ступеня освоєння студентом програми навчальної дисципліни. Оцінка підсумкового контролю становить 30% підсумкової оцінки знань з навчальної дисципліни. При отриманні студентом за підсумковим контролем (іспитом) оцінки "незадовільно", підсумкова оцінка з дисципліни не враховується.

Перездача позитивної оцінки з підсумкового контролю з метою її підвищення в цей же період проміжної атестації НЕ ДОЗВОЛЯЄТЬСЯ. Для отримання позитивної оцінки студент в наступному академічному періоді або у літньому семестрі на платній основі, знову відвідує всі види навчальних занять, передбачених навчальним планом з даної дисципліни, отримує допуск і

здає підсумковий контроль. При заповненні в СИЛАБУСІ пункту “контроль і оцінка результатів навчання” рекомендується чітко і ясно визначити, як планується здійснювати контроль?, які форми контролю будуть переважно використовуватись?, як буде здійснюватися оцінка знань студентів?.

Політика навчальної дисципліни

Політика навчальної дисципліни визначається системою вимог, які викладач висуває студенту при вивченні дисципліни та ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Вимоги можуть стосуватись відвідування занять, правил поведінки на заняттях, заохочень та стягнень.

Політику навчальної дисципліни рекомендується вибудовувати з урахуванням норм законодавства України щодо Академічної доброчесності, Статуту, Положень Медико — Природничого Університету та інших нормативних документів.

Загальні вимоги (технічні) до оформлення СИЛАБУСУ:

1. обсяг СИЛАБУСУ становить 3-4 сторінки комп'ютерного тексту;
2. Шрифт: Times New Roman (приклад);
3. Розмір шрифту: 14 (українська мова);
4. Інтервал: одинарний;
5. Параметри сторінки: верхнє, нижнє, праве і лівє поле 2см.
6. Нумерація сторінок: внизу сторінки;
вирівнювання, від центру.

Порядок затвердження періодичного перегляду (удосконалення) СИЛАБУСУ навчальної дисципліни

Проект СИЛАБУСУ навчальної дисципліни на даному етапі проходить обговорення через стейкхолдерів освітнього процесу, розглядається на засіданні кафедр, Вченій раді. СИЛАБУС навчальної дисципліни необхідно щорічно оновлювати в частині всіх компонентів, крім (цілей) і програмних результатів. Підставою для оновлення СИЛАБУСУ можуть виступати:

- ініціатива і пропозиції гаранта освітньої програми або викладачів дисципліни;
- ініціатива здобувачів вищої освіти, шляхом звернення до гаранта ОП;
- результати оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни;
- об'єктивні зміни кадрового характеру;
- результати опитування студентів про враження від вивчення навчальних дисциплін ОП.

Прикінцеві положення

СИЛАБУСИ навчальних дисциплін затверджуються засіданням кафедри разом з програмами навчальних дисциплін, розміщуються на веб-сайті МПУ.

На кафедрах зберігаються в роздрукованому вигляді, надаються студентам в кінці семестру, що передує семестрові вивчення навчальних дисциплін.

